

Ongewenst

Leonie Maas

Vision
Uitgeverij - Groningen

Copyright © 2011: Vision Uitgeverij
Auteur: Leonie Maas
Omslag ontwerp: Dion de Poel (Vision d-sign)

Eerste druk: april 2011

Uitgave:
Vision Uitgeverij
Postbus 70.077
9704 AB Groningen
Nederland

www.visionuitgeverij.nl

ISBN 978-90-75613-50-6
NUR 340

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this work may be reproduced in any form by print, photoprint, microfilm or any means without written permission of the publisher.

Proloog

Ingespannen probeerde Emma haar lievelingspop een ander jurkje aan te trekken. Dat was geen gemakkelijk werkje, want de armpjes van de pop gaven natuurlijk niet mee. Het was een nieuw jurkje dat ze gisteren, op haar verjaardag, van oma had gekregen. Ze vond het altijd heerlijk als oma op bezoek kwam. Oma trok haar dan bij zich op schoot en sloeg haar zachte armen om haar heen. Mama had daar nooit tijd voor. Ze had veel werk in het huishouden en moest ook zorgen voor Emma's veel oudere broer en zus, Bart en Suzan. Als mama dan aan oma een kopje koffie had gegeven, las oma haar altijd voor. Voor Emma was het wekelijkse bezoekje van oma een echt hoogtepunt, en nu was oma ook nog speciaal voor haar verjaardag gekomen en had ze haar dit prachtige jurkje gegeven. Bart en Suzan hadden haar wel gefeliciteerd, maar niet aan een cadeautje gedacht. Dat kwam omdat het pubers waren, had oma uitgelegd, die dachten wel vaker alleen aan zichzelf. Van mama had ze een schetsboek gekregen en stiften. Daar was ze verbaasd over geweest en ook een beetje teleurgesteld. Wist mama niet dat ze boven op haar kamertje nog genoeg stiften had? Ze had er niks over durven zeggen, want dan zou mama zeker boos op haar geworden zijn en haar naar haar kamer gestuurd hebben of naar buiten, en dat wilde ze op haar verjaardag niet. Mama was vaak boos op haar en als ze heel erg boos was, pakte ze uit de pot op het aanrecht een houten lepel – meestal die platte, waar ze ook de pannenkoeken mee omdraaide – en gaf haar daarmee een flinke tik. Ze had geleerd daar niet om te huilen, dan werd mama alleen nog maar bozer. Waarom mama zo deed, wist ze niet. Ze deed juist haar best om een goed kind te zijn. Bart en Suzan kregen nooit een tik met de lepel. Misschien zou alles anders zijn geweest als ze ook een papa had gehad of misschien moest ze gewoon nog meer haar best doen... 'Emma,' schold moeder, 'ruim die poppentroep op, al die rommel ook

altijd! Hup, weg, naar buiten!' Emma schrok op uit haar gedachten en ruimde vlug haar speelgoed op. Het nieuwe jurkje van oma moest nog maar even wachten.

'W'e proberen deze oefening gewoon nog een keer, Mark, het geeft niet als het niet meteen lukt.' Marks lichaam trilde van inspanning en het zweet stond op zijn voorhoofd. Hij hoorde de bemoedigende klank wel die zijn fysiotherapeute, Emma de Jong, in haar stem had gelegd. Zag ze het dat hij de moed verloor, voor het eerst in al die tijd? Hoe een sombere gedachte die hij steeds buiten de deur had kunnen houden, vandaag toch zijn hoofd binnendrong, hem vervulde en al zijn hoop en goede moed verpletterde? Hij zou niet meer kunnen werken. Althans, niet meer het werk kunnen doen dat hij nu deed en waar zijn hart lag: sportleraar zijn op een middelbare school. Die gedachte verlamde hem zo dat de nieuwe oefening, alleen al daardoor, ook bij de tweede poging niet lukte. Hij wilde naar huis.

Emma sloeg de kraag van haar dunne zomerjas zo hoog mogelijk op en verliet met een diepe zucht de hal van het revalidatiecentrum. Het goot. Was dat voorspeld? Omdat de flat waar ze woonde, niet zo ver bij haar werk vandaan lag, was ze gewend lopend te gaan. Ze zou nat zijn tot op haar huid, voordat ze thuis was. In gedachten verzonken haastte ze zich door de striemende regen. Ze had te doen met Mark, haar laatste patiënt van deze ochtend. Hij had een skiongeval gehad, waardoor zijn rechterbeen ernstig was beschadigd. Hoewel hij geprobeerd had het niet te laten merken, had ze vandaag op zijn gezicht toch het moment kunnen lezen waarop hij 'brak'. Een moment waar veel van haar patiënten vroeg of laat mee te maken kregen. De meesten begonnen strijdlustig en vol goede moed aan hun revalidatie, maar als de gewenste resultaten uitbleven, dan kwam er vaak dat moment van diepe teleurstelling en moesten verwachtingen wel eens bijgesteld worden. Dat was moeilijk. Toch waren er patiënten die verder kwamen dan ze op hun dieptepunt misschien hadden gedacht, en ze hoopte voor Mark dat hij daarbij hoorde. Emma schudde de gedachten van zich af. Ze kon niet de lasten dragen van al haar patiënten, zelfs niet van één. Het zou niet helpen, en ze zou op die manier haar werk niet volhouden.

Ze had een vrije middag en daar wilde ze van genieten. Als ze dadelijk thuis was, zou ze droge kleren aantrekken en boodschappen gaan doen. Wel met haar auto natuurlijk. Ze liet zich niet nog een keer natregenen. Vanavond zou Jeroen komen eten, haar vriend met wie ze alweer twee jaar een relatie had. In de verte begon het nu te onweren. Ook dat nog, dacht Emma en ze versnelde haar pas. Nog één straat, dan was ze thuis.

De drukte bij de bushalte voor het revalidatiecentrum benauwde Mark. Het leek wel of iedereen de bus nam met dit regenachtige weer. Hij wilde alleen zijn en zijn tranen de vrije loop kunnen laten. Hij draaide zich om en met zijn rechterarm steunend op zijn kruk liep hij door de regen naar het stadspark een eindje verderop. Hij wist er wat banken langs het water, beschut door grote bomen, waar hij een beetje droog en hopelijk alleen zou kunnen zitten.

Nog voordat hij daar aankwam, liepen er toch al wat tranen over zijn wangen. De teleurstelling was diep en voelde zo pijnlijk aan dat zijn lichaam zich kromde. Hij ging niet vooruit en liep nog steeds met een kruk. Van sporten kon voorlopig geen sprake zijn. Voor het eerst sinds het skiongeval, begin december, voelde hij zich overvallen door paniek. Wat als dit niet meer goed kwam?

De man die in volle vaart tegen hem aan was geskied en hem daardoor meters in zijn val had meegesleurd, had hem in het ziekenhuis in Frankrijk een paar keer opgezocht. Paul, ook een Nederlander, was er zelf vanaf gekomen met alleen een paar blauwe plekken. Hij voelde zich heel erg schuldig dat hij gewoon door kon gaan met zijn vakantie, terwijl Mark, door zijn toedoen, in het ziekenhuis lag. Steeds opnieuw had Paul zijn excuses aangeboden, en Mark had die excuses gemakkelijk aanvaard en ze zelfs een beetje weggewuifd. Paul had het toch niet expres gedaan, en na een paar weekjes gips zou hij zo weer de oude zijn....

Wat was hij toch altijd een optimist. Het was intussen al bijna mei en zijn vooruitzichten leken niet best. Stel je voor dat Paul nú hier bij hem zou staan en zijn excuses zou aanbieden, wat zou hij het

dan moeilijk vinden die zomaar te aanvaarden. 'O God, wat is er met mij aan de hand?' fluisterde Mark voor zich heen. Behoedzaam liet hij zich intussen neerzakken op een toch wel wat nat geworden bankje. 'Ik ben steeds zo rustig geweest, zo vol vertrouwen, waarom nu die paniek?'

Een lang geleden uit het hoofd geleerde bijbeltekst kwam in zijn gedachten. *'Vertrouw op de Heer met heel je hart.'* Hij zuchtte. 'Heb ik dan niet op U vertrouwd, Heer?' Nu hij erover nadacht, had hij eigenlijk vooral op zichzelf vertrouwd. Hij had gedacht dat hij, met zijn sterke sportlichaam en zijn enorme doorzettingsvermogen, wel snel weer helemaal in orde zou zijn. Maar God vroeg hem hier om Hem te vertrouwen. Mark zuchtte. Het was zo'n vriendelijke uitnodiging van God. Hoe kwam het toch dat het voor de mens soms zo moeilijk was zich daaraan over te geven? Maar hij wilde wel...

Mark bleef nog een poosje bij het water zitten en voelde de rust in zijn hart geleidelijk weerkeren. Hij nam een besluit. Hij zou vanmiddag proberen weer in zijn auto te rijden. Niet dat dat niet eerder had gekund, maar hij was gewoon voorzichtig geweest. Stel dat hij onverwachts zou moeten remmen, wat zou de schok dan voor zijn been betekenen? Hij zou zijn voorzichtigheid een beetje moeten laten varen, maar als het rijden hem ook maar enigszins beviel, wilde hij morgen weer eens naar zijn broer gaan.

Michiel had samen met zijn vrouw Annet een hotelletje in de Belgische Ardennen met een erbij gelegen kampeerterrein. De camping stond 's zomers meestal vol, en in het hotel waren het hele jaar door wel gasten. Eigenlijk waren zowel het hotel als de camping nog van de ouders van Annet, maar als het hen lukte het bedrijf met succes voort te zetten en ze hadden er plezier in, dan zouden ze het over een paar jaar officieel overnemen. Mark ging er graag heen. Hij had een goede band met zijn broer en hij had altijd genoten van de sportmogelijkheden die er waren. Langlaufen in de winter, kanoën of gewoon eindeloos wandelen. Hij was er sinds het skiongeval niet meer geweest. Michiel had hem in de eerste weken een paar keer opgezocht, maar dat was intussen toch

alweer een hele tijd geleden. Het zou goed zijn om zijn broer weer eens te zien. Wat vrolijker gestemd door de plannen die hij had gemaakt, stond Mark op en liep terug naar de bushalte.

Emma hing haar natte jas over een keukenstoel. Ze verlangde naar een warme douche, boodschappen doen kon daarna ook nog wel. Ze zocht in haar slaapkamer wat droge kleren bij elkaar en wilde net naar de badkamer lopen, toen de bel ging. Door de matglazen ruit van de voordeur zag ze de gestalte van Jeroen. Verbaasd deed ze voor hem open. 'Ik had je nog niet verwacht?' 'Ik heb een middagje vrij genomen Emma, ik moet met je praten.' Hij zette zijn paraplu in het hoekje bij de kapstok en liep achter haar aan de keuken in. Zijn stem had gespannen geklonken. Een onheilspellend gevoel kroop in Emma omhoog. 'Koffie?' vroeg ze zo gewoon mogelijk. 'Nee hoor,' zei Jeroen, 'ik heb op kantoor al koffie gedronken. Laten we maar even gaan zitten.' Hij schoof een stoel van de keukentafel naar achter en nam plaats. Gespannen volgde Emma zijn voorbeeld en ging tegenover hem zitten.

Jeroen aarzelde. Hij had er van tevoren over nagedacht, hoe hij het zou gaan zeggen. Hij had het zelfs geoefend. Maar nu hij hier tegenover Emma zat, leken de zinnen zo kil. Er was natuurlijk ook geen prettige manier om te zeggen wat hij te zeggen had. Hij zuchtte diep en keek haar aan. 'Ik zet een punt achter onze relatie, Emma.'

Ze knikte stil, alleen maar dat. Hij had zich proberen voor te stellen hoe ze zou reageren. Geschokt door het onverwachte en verdrietig, had hij gedacht, maar toch ook rustig en begrijpend. Of was dat wat hij had gehoopt?

'Ik ben een poosje geleden verliefd geworden op iemand anders,' ging hij verder. 'Ik heb geprobeerd het niet te laten merken, omdat ik dacht dat het een bevestiging was en dat het wel weer

over zou gaan. Maar het is niet over gegaan, het is eigenlijk alleen maar erger geworden, en Marijke is net zo verliefd als ik. Het zou niet eerlijk zijn als wij bij elkaar zouden blijven, Emma. Niet tegenover jou en niet tegenover mij of Marijke. Begrijp je dat?’

Emma knikte weer. Het frustreerde Jeroen dat er verder geen reactie kwam. Emma hield haar gezicht gesloten. Ze had natuurlijk meteen gevoeld dat hij niet zomaar langskwam en ze had zich in die paar minuten schrap gezet om de slag te incasseren, wat het ook geweest zou zijn. Hoewel hij al eerder het gevoel had gehad dat ze misschien niet echt bij elkaar pasten, hadden ze toch een goede tijd gehad samen. Dit was een rotmanier om het af te sluiten, en hij voelde zich een slecht mens.

‘Het spijt me Emma, het spijt me echt heel erg.’ Hij stond op en zijn hand gleed even door haar blonde haar.

‘Dag lieverd,’ zei hij. ‘Dag Jeroen,’ fluisterde ze terug en ze legde even haar hand op de zijne.

Toen draaide hij zich om, pakte in de hal zijn paraplu en liep zo haar voordeur en haar leven uit.

Emma staarde voor zich uit. Haar verstand zei haar dat er iets ergs was gebeurd, iets onherstelbaars, iets wat pijn moest doen, maar ze voelde niks. Ze zat alleen maar versuft op haar stoel. Ineens schrok ze op van een krant die op de deurmat viel. Hoelang had ze hier eigenlijk al gezeten? Eén uur, twee? Er lag een plasje water onder haar stoel, afkomstig van haar natte kleren en ze zat te rillen van de kou. Had ze dat de hele tijd al gedaan? Werktuigelijk stond ze op. Ze moest toch maar die warme douche nemen en boodschappen gaan doen. Ze zou ten slotte toch iets moeten eten.

Met een bordje op de bank voor de televisie at Emma wat van de eenvoudige maaltijd die ze had gemaakt. Ze keek, zonder al teveel te zien, naar de film waar ze eigenlijk samen met Jeroen naar had willen kijken. Maar er was geen Jeroen, ze was alleen, en toen het romantische gehalte van de film nogal hoog werd, drong

de pijn eindelijk een beetje door haar gevoelloosheid heen. Jeroen zou haar niet meer kussen, haar geen knuffels meer geven. Ze zouden niet meer samen lachen of ergens over praten. Hij was weg en kwam niet meer bij haar terug. Wat zou ze hem verschrikkelijk missen.

Verslagen zette ze de televisie uit en ging naar bed, maar de slaap wilde niet komen. Waarom? Waarom wilde hij haar niet meer? Wat was er mis met haar? En hoe was het toch mogelijk dat ze niks had gemerkt? Ze wist niet eens wie Marijke was. Ze voelde zich stom en beschaamd en zonder het tegen te kunnen houden kwam een oud verdrongen gevoel in haar naar boven: zij betekende niets. Haar moeder had vroeger al niet van haar kunnen houden en nu was ze ook niet goed genoeg voor Jeroen. Iemand anders wel, maar zij niet.

Met een gevoel van opluchting zette Mark zijn auto op de parkeerplaats bij het hotel. Door het zitten in steeds dezelfde houding was zijn been het laatste half uur wat pijnlijk aan gaan voelen. Toch was hij niet ontevreden. De rit was prima verlopen en het autorijden had meteen weer heel vertrouwd aangevoeld. Hij pakte zijn kruk van de achterbank, opende het portier en met enige moeite ging hij staan.

'Ik lijk wel een oude man,' flitste het door zijn hoofd en even moest hij oppassen dat deze gedachte niet zijn blijde tevreden gevoel van daarnet verstoorde. Hij richtte zijn aandacht op het hotel en genoot zoals altijd van de gemoedelijke aanblik. Hier kon je je thuis voelen.

Het gebouw was opgetrokken uit natuursteen en lag enkele tientallen meters van de weg af. Het was in de breedte gebouwd, met aan de voorkant een ruim terras, waar ook voorbijgangers gebruik van konden maken. In het midden bevonden zich grote openslaande deuren die de entree vormden. Recht tegenover de entree waren de receptie en een grote brede trap die naar de eer-

ste en enige verdieping leidde. Beneden bevonden zich aan de rechterkant het restaurant, de keuken en een personeelsruimte. Links lagen de woonvertrekken van Michiel en Annet. Boven was er een lange gang die over de hele breedte van het gebouw liep, met aan beide kanten de kamers voor de gasten.

Helemaal aan het einde van de linker gang was een kamertje dat eigenlijk te klein was om te verhuren. Daar was Marks vaste logeerplek. Toen alle kamers vorig jaar voorzien werden van nieuwe bordjes met kamernummers, had zijn schoonzus op 'zijn' kamerdeur een bordje gehangen met daarop: 'Marks kamer'. Het was natuurlijk een beetje een grapje, maar het bordje was blijven hangen en het had hem sindsdien een extra welkom gevoel gegeven.

'Hé Mark, durf je niet meer naar binnen te komen?' Michiel sloeg zijn broer vriendschappelijk op de schouder. Hij moest hem hebben zien aankomen.

'Tuurlijk wel, maar ik stond gewoon even van het prachtige uitzicht te genieten. Ik ben hier echt veel te lang niet meer geweest!' Michiel bukte zich om Marks rugzak te pakken, maar Mark was hem voor. 'Je kent me, hè,' zei hij glimlachend, 'alles wat ik ook maar enigszins zelf kan, wil ik ook echt zelf doen.' Hij slingerde de rugzak over zijn linkerschouder en samen liepen ze naar het hotel.

'Hoe is het bij jullie Michiel, alles goed?'

'Heel goed zelfs,' zei Michiel enthousiast, 'en ik heb je wat te vertellen, Mark. Wij krijgen een baby, Annet is in verwachting!'

Mark was er even stil van. Zijn jongere broer! Natuurlijk, Michiel was 32 en al een paar jaar getrouwd....

'Jaloers?' vroeg Michiel rustig, toen Mark niet meteen antwoordde.

Mark was blij met de openheid van zijn broer die altijd recht door zee was, zonder aan andermans gevoelens voorbij te gaan.

'Ach, een beetje misschien,' zei hij eerlijk 'maar ik ben vooral onder de indruk en heel erg blij. Dat jij nou toch vader wordt en ik oom! Daar kan ik me echt op verheugen.'

‘En jij Mark,’ vroeg Michiel verder, ‘ben je je grote liefde al tegengekomen?’

‘Als dat gebeurt ben jij de eerste die het weet, dat beloof ik je,’ zei Mark. Hij legde even zijn hand op Michiels schouder en gebroederlijk liepen ze het restaurant in, waar Annet al met de koffie zat te wachten.

Heel even kwam het beeld van Emma de Jong in zijn gedachten. Meteen in het begin al was hij van haar onder de indruk geweest. Ze was lief en hartelijk voor haar patiënten en collega’s, en hij vond haar mooi, met haar half lange lichtblonde haren, haar slanke figuur en haar zachte grijsblauwe ogen. Eerst had hij bedacht dat het wel erg afgezaagd was om verliefd te worden op je therapeut. Later had hij zijn bezwaren opzij geschoven en besloten haar toch eens mee uit te vragen. Juist die keer had ze het, tijdens één van de oefeningen die hij moest doen, gehad over een feest van de ouders van haar vriend waar ze dat weekend naartoe moesten. Toen had hij haar helemaal uit zijn hoofd gezet. Hij ging zich niet begeven op andermans terrein.

Met een zucht nam hij een slokje van zijn koffie en concentreerde zich op het gesprek met Michiel en Annet.

Tevreden reed Mark op maandagochtend terug naar huis. Hij was twee nachten bij zijn broer gebleven en voelde zich weer meer bij het leven betrokken dan in tijden het geval was geweest. Natuurlijk zou hij vanmiddag en vrijdagochtend naar het revalidatiecentrum gaan en zich helemaal inzetten voor zijn herstel, maar hij wilde niet langer alleen maar daarop gefixeerd zijn. Michiel had hem aangeraden eens naar zijn school te bellen om te vragen of er tijdelijk geen andere dingen waren die hij er zou kunnen doen. Hij verwonderde zich erover dat hij daar zelf niet aan had gedacht. Misschien moest hij er morgenochtend maar gewoon naartoe rijden. Het zou fijn zijn z’n collega’s weer eens te zien en in z’n vertrouwde omgeving rond te lopen.

‘Geweldig Remco, ik ben zo trots op je!’ zei Emma.

Remco stond te glunderen naast het fietsje. Hij had een motorische achterstand en nu was het hem toch maar gelukt om, net als zijn leeftijdsgenootjes, te fietsen zonder zijwieltjes. Hij had er met Emma’s hulp weken voor geoefend en nu het lukte, kon hij haast niet wachten om het aan zijn moeder te laten zien.

Meestal was Emma blij en voldaan als een van haar patiënten vooruitgang had geboekt, maar nu kwamen haar woorden uit routine en voelde de glimlach op haar gezicht strak aan. Het was intussen ruim drie weken geleden dat Jeroen hun relatie had verbroken, en elke morgen kostte het haar meer moeite om op te staan en naar haar werk te gaan. Ze voelde zich kapot van binnen, verlaten, totaal onwaardig. Op haar vrije dagen kwam ze nauwelijks haar bed uit en als ze naar haar werk ging, had ze het gevoel een masker op te moeten zetten, waarachter ze zo zorgvuldig mogelijk haar ellende verborg. Ze praatte met haar collega’s, glimlachte naar haar patiënten en probeerde nog steeds een lief woordje te hebben voor iedereen, maar het was geforceerd en het kostte haar al haar kracht. Dit zou toch niet zo blijven? Het zou toch langzaam wel weer beter gaan?

‘Emma, kan ik je dadelijk even spreken?’ Ben, het hoofd van hun afdeling, stak zijn hoofd om het hoekje van de deur.

‘Ja hoor, Ben, even samen met Remco op zijn moeder wachten en dan kom ik eraan.’ Wat zou er nou nog kunnen zijn? Ze was net zo opgelucht dat deze werkdag er weer opzat.

Emma klopte zacht op de deur van Bens kantoortje en ging naar binnen. Ben was revalidatiearts en ook hoofd van deze afdeling. Hij was niet zo amicaal met zijn collega’s, maar wel vriendelijk en betrouwbaar.

‘Emma, ga eens rustig zitten, meid.’ Hij keek haar over de rand van zijn brilletje vaderlijk aan. ‘Gaat het wel goed met je, je ziet er soms zo moe uit?’

Emma schrok van de vraag. Ben had dus gemerkt dat er iets met haar was, en ze had nog wel zo haar best gedaan dat voor ieder-

een te verbergen. Voor geen goud zou ze tegen iemand zeggen dat Jeroen hun relatie had verbroken. In elk geval niet nu, nu ze er helemaal niet mee om kon gaan. Misschien later, als ze eraan gewend was en alles in haar binnenste weer wat gewoner aanvoelde. Onrustig dacht ze na. Wat moest ze nu zeggen?

‘Ik heb wat problemen in mijn privéleven,’ hield ze zich op de vlakte.

‘Is dat zo?’ zei Ben, haar daarmee de ruimte gevend er wat meer over te vertellen, als ze dat zou willen.

Maar ze wilde niet en gehaast zei ze: ‘Het is echt niks ernstigs.’

‘Weet je, Emma,’ ging Ben toch vriendelijk verder, ‘dat oude dametje, dat op maandag al een poosje bij je komt – ze is natuurlijk een beetje verwend, maar toch – ze beklaagde zich er gisteren over dat je er met je gedachten maar niet bij leek te zijn. Denk je dat ze gelijk kan hebben?’

Hoe voorzichtig Ben deze vraag ook stelde, Emma voelde toch de kracht waarmee hij aankwam. Ze had juist zo gezwoegd om haar werk goed te blijven doen. Terneergeslagen haalde ze even haar schouders op. ‘Het kost me misschien wel wat meer moeite om me goed te concentreren,’ antwoordde ze bedrukt, ‘maar ik hoop te toch dat het me lukte.’

Ben knikte even. ‘Wat zou je ervan denken om de rest van deze week thuis te blijven en zo je overuren eens op te maken? Ik kan je er natuurlijk niet toe verplichten en ik weet niet of je problemen makkelijk op te lossen zijn, maar je zou in elk geval eens goed uit kunnen rusten.’

Emma sloeg haar ogen neer. Ze begreep Ben wel. Hij was oprecht bezorgd om haar, maar hij dacht ook aan de goede naam van het revalidatiecentrum en als er klachten over haar kwamen... Wat nu? Ze moest er eigenlijk niet aan denken een aantal dagen alleen thuis te zijn met haar eigen gedachten, zonder de afleiding van haar werk. De weekenden waren al moeilijk genoeg. Aan de andere kant, ze was echt heel moe...

‘Oké Ben,’ gaf ze berustend toe, ‘ik blijf een paar dagen thuis.’

‘Ik denk dat dat heel verstandig is, Emma.’ Hij keek nog eens

bezorgd naar haar vermoeide gezicht. 'En ik wil toch nog graag tegen je zeggen dat dit echt de eerste keer is dat iemand over je heeft geklaagd, want je doet je werk normaal gesproken goed. Maak je daar alsjeblieft geen zorgen over.' Hij stond op en liep met haar naar de deur. 'Tot volgende week dan,' zei hij en gaf haar een hand.

'Tot volgende week,' antwoordde Emma, en beduusd liep ze even later naar huis.

Ze werd wakker van luidruchtige stemmen op de galerij van haar flatgebouw.

'Tot ziens!' 'Joehoe, tot ziens!'

Emma hoorde voetstappen die zich verwijderden, en een voordeur die gesloten werd. Een van haar burens had zeker bezoek gehad. Hoe laat was het eigenlijk? Ze draaide zich om, zodat ze de wekker op haar nachtkastje kon zien, maar in plaats daarvan ontdekte ze dat ze op de bank in de huiskamer lag, met haar jas nog aan.

Geschrokken ging ze rechtop zitten. Haar hoofd voelde zwaar. Ze herinnerde zich weer het gesprek met Ben en ook hoe onzeker ze was geweest, toen ze naar haar flat liep. Het was alsof ze een dikke onvoldoende had gekregen en naar huis was gestuurd. Het gesprekje had haar bovendien nog verder uitgeput dan ze al was en ze was in haar flat meteen op de bank gaan zitten en blijkbaar in slaap gevallen.

Zou iedereen dat hebben, na een verbroken relatie, dat je je zo verdrietig en verlaten voelde en dat je je zo slecht kon concentreren? Dat je hele leven door elkaar geschud leek, en je niet meer wist hoe je verder moest? Ze dacht van wel, en zoals iedereen zou ook zij wel weer opkrabbelen en zou het verdriet om Jeroen slijten. Of hield ze zichzelf nu voor de gek en speelden er bij haar heel andere dingen mee? Waren haar gedachten niet de hele tijd gevuld met dat ene zinnetje: Wéér iemand die mij niet wil? Het donkere

gevoel uit haar jeugd leek wel heftiger teruggekomen dan ooit tevoren.

Opeens overviel haar een groot verlangen naar haar oma. Wat zou ze nu graag oma's armen om zich heen voelen en haar lieve stem horen. Even getroost worden door iemand die van haar hield. Ze had zich wel eens afgevraagd of oma echt had geweten, hoe moeilijk het vroeger thuis voor haar was geweest. Misschien wel, hoewel oma altijd maar een paar uurtjes per week kwam.

Ze herinnerde zich nog goed die keer – ze was toen een jaar of zeven – dat ze oma in de keuken tegen haar moeder had horen zeggen: 'Wees toch eens wat liever voor dat kind, José.'

Waarop haar moeder had geantwoord: 'Je weet dat ik dat niet kan, ma.'

Die wetenschap was zwaar geweest om te dragen. Toch had ze zich nooit verzet, maar ze had gelaten geaccepteerd dat er blijkbaar nu eenmaal iets met haar was, waardoor haar moeder niet van haar kon houden. Praktisch gezien had oma nooit iets veranderd aan Emma's leven. Hoe zou ze dat ook hebben moeten doen? Het was haar dochters gezin, en bovendien had oma nog meer kinderen en kleinkinderen waar ze aandacht aan besteedde. Maar oma's liefde was wel de brandstof geweest waarop zij haar jeugd-jaren was doorgekomen. Zelfs het moment waarop oma was gestorven, leek nog een gunst voor haar, Emma, te zijn geweest. Dat jaar deed ze eindexamen aan het atheneum, en iedereen in haar klas maakte plannen om te gaan studeren of werken.

Zij had ook plannen. Ze wilde fysiotherapeute worden, maar iedere keer als ze er tegen haar moeder iets over zei, kreeg ze hetzelfde antwoord: 'Bart en Suzan hebben ook niet gestudeerd. Ik zou niet weten waarom jij dan wel. Je kunt gewoon gaan werken, net als je broer en zus!'

Oma had een andere mening. Regelmatig had ze oma tegen haar moeder horen zeggen: 'Laat Emma toch studeren, José. Ze heeft een goed verstand, laat haar daar toch wat mee doen.' Maar ook tegen oma had haar moeder steeds gezegd: 'Ik zou niet weten waarom, ma. Nergens voor nodig.'

Toen stierf oma, zomaar ineens, een week nadat zij haar diploma had gehaald. Ze was geschokt geweest en heel verdrietig, maar haar moeder leek wel helemaal in te storten. De enige emoties die ze ooit bij haar moeder had gezien, waren irritatie, boosheid of juist onverschilligheid. Nu zat ze dagenlang in elkaar gedoken op de bank te huilen, haar handen trilden en ze was helemaal in de war. Die hele eerste week leek wel aan haar moeder voorbij te gaan en het organiseren van de begrafenis liet ze over aan haar broers en zussen. Voor het eerst was toen de gedachte bij Emma opgekomen dat oma misschien wel net zo'n steun voor haar moeder was geweest als voor haarzelf. Wel op een andere manier natuurlijk, maar toch. Goede, lieve oma.

Of het nu kwam door alle emoties van die week of omdat haar moeder vond dat ze rekening moest houden met de wensen van de overledene, maar op de avond van de dag waarop oma begraven was, stond haar moeder ineens bij haar op haar kamer. Heel onhandig en zonder Emma echt aan te kijken, had ze gezegd: 'Je wil toch zo graag gaan studeren? Nou, ga je gang!' Ze was alweer verdwenen voordat Emma iets had kunnen antwoorden.

In de dagen daarna leek haar moeder zichzelf wel weer een beetje te hervinden en verviel ze in haar gewone onverschillige of soms juist geïrriteerde houding. Over het studeren zei ze niks meer en Emma waagde het niet er nog over te beginnen. Stel dat haar moeder van gedachte zou veranderen!

Ze ging zelf op onderzoek uit. Uiteindelijk vond ze in het zuiden van het land een opleiding voor fysiotherapie waar ze nog geplaatst kon worden. Het was twee uur rijden bij haar ouderlijk huis vandaan, maar dichterbij lukte echt niet. Ze was natuurlijk officieel ook te laat om zich nog ergens in te schrijven. De afstand betekende wel dat ze op kamers moest gaan wonen, en terwijl haar moeder eerst niet eens had gewild dat ze zou gaan studeren, leek het haar nu weinig te interesseren dat Emma de deur uitging. De avond voordat ze naar haar nieuwe woonplaats vertrok, was ze nog even naar het graf van oma gegaan. Heel stil en alleen had ze daar gestaan, alsof ze nog een laatste keer met oma samen was

en zacht had ze gefluisterd: 'Bedankt, lieve oma, dat je van me gehouden hebt en dat ik nu mag gaan studeren.' Daarmee had ze haar jeugd afgesloten en was aan een nieuw stuk van haar leven begonnen.

Emma stond op van de bank, ze was een beetje misselijk geworden van het denken aan vroeger en omdat ze meteen na haar werk in slaap was gevallen, had ze vanavond natuurlijk ook helemaal niets gegeten. Ze zou nog even een kopje thee drinken en dan naar bed gaan om verder te slapen.

Mark keek naar het glas wijn in zijn hand. Het was laat geworden vanavond, of eigenlijk moest hij zeggen, vroeg. Hij kon nooit meteen slapen als hij 's avonds weg was geweest. Dan wilde hij eerst nog even zitten om zomaar zijn gedachten wat te laten gaan. Hij was naar de vrijgezellenavond geweest van een collega. Ze waren uit eten gegaan, hadden zich uitgeleefd op de kartbaan en waren tot slot neergestreken in hun stamcafé in de binnenstad. Het was een gezellige avond geweest met de behaaglijkheid van goede vrienden onder elkaar. Toch had hij bij zichzelf een onrust bemerkt waar hij niet aan gewend was. Dat de meesten van zijn vrienden inmiddels getrouwd waren en hij niet, daar had hij tot nu toe niet zo'n punt van gemaakt. Waarom nu dan wel? Omdat zijn broer vader zou worden en hij dat eigenlijk ook wel wilde? Of omdat hij vorige week zijn 34^e verjaardag had gevierd? Misschien had hij gewoon te veel tijd om na te denken, nu hij niet fulltime kon werken.

Mark nam nog een slokje van zijn wijn. Eigenlijk wist hij wel wat er was. Het beeld van Emma de Jong bleef maar door zijn gedachten spoken. Hij had haar niet uit zijn hoofd kunnen zetten zoals hij dat graag had gewild. Dat ergerde hem. Verliefd zijn of je tot iemand aangetrokken voelen was leuk, als het van twee kanten kwam en als je allebei vrij was. Nu bracht het alleen maar onrust.

Hij wilde wel dat hij haar nooit was tegengekomen. De afgelopen weken had hij zich zelfs zorgen om haar gemaakt. Ze zag er bleek en moe uit en de ontspannen glimlach leek wel van haar gezicht verdwenen te zijn.

Rusteloos stond hij op. Zou God zijn gevoelens voor Emma niet kunnen wegnemen? Hij twijfelde. Je kon iemand die je lief en aantrekkelijk vond, na een gebed, toch niet ineens niet lief vinden? Hij moest zijn gevoelens maar accepteren en er op de juiste manier mee om leren gaan. Het zou natuurlijk allemaal een stuk makkelijker worden als hij over een poosje niet meer naar de revalidatie hoefde. Dan zou hij haar niet meer zien en zou het eenvoudiger zijn haar te vergeten. Nu hij niet meer zo krampachtig bezig was met het herstel van zijn been, leek het ineens wel wat beter te gaan. Er zat in elk geval vooruitgang in.

Intussen ging hij ook weer drie dagen per week naar zijn school. Hij had tijdelijk gesurveilleerd in de studiezaal en bij het nakijken van proefwerken geholpen en volgende week zou hij zelfs voor het eerst weer in de gymzaal staan, al was het dan om een bijna afgestudeerde stagiair te begeleiden.

Mark zette zijn lege glas in de keuken en ging naar bed. En of hij het nou wilde of niet, hij viel toch weer in slaap met zijn gedachten bij Emma.

Emma staarde naar het plafond van haar slaapkamer. Ze had gehoopt gewoon verder te kunnen slapen, maar dat wilde na al die uren op de bank niet meer lukken. Het was muisstil geworden in het flatgebouw, zo midden in de nacht, en ze voelde zich eenzaam.

Ze dacht aan die eerste nacht dat ze op kamers woonde. Toen was ze ook eenzaam geweest. Het afscheid van haar moeder was koeltjes verlopen, en hoewel ze natuurlijk niet anders gewend was had haar dat toch weer pijn gedaan. Met een zwaar gevoel was ze dan ook aan haar nieuwe leven begonnen.

Tot Jolien arriveerde. Zij had de dag nadat Emma was aangekomen de laatste leegstaande kamer in het studentenhuis betrokken. Jolien had een zonnige aard en bleek net als Emma aan het eerste jaar voor fysiotherapie te beginnen. Ze waren goede maatjes geworden, en zonder het zich bewust te zijn had Jolien Emma door een moeilijke start heen geholpen. Behalve zij tweeën woonde er nog vier andere studenten in het huis, twee jongens en twee meisjes. Ze hadden ieder een eigen kamer gehad en deelden met z'n zessen één badkamer en één keuken.

Emma had van het studentenleven genoten. Niet dat ze nou zoveel uit was gegaan, maar alleen al de gezelligheid in hun huis had ze voor geen goud willen missen. Hier leek niemand zich te irriteren aan haar aanwezigheid, en de belangstelling die ze onderling voor elkaar hadden was hartverwarmend geweest. Had ze bijvoorbeeld een examen gehad of was ze begonnen op een nieuwe stageplek, dan was er altijd wel iemand die informeerde hoe het was gegaan. Ze had zich opgenomen gevoeld en ervaren dat het leven ook heel anders kon zijn. In de weekenden ging ze zelden naar huis. Er was daar toch niemand blij met haar. Dit in tegenstelling tot Jolien. Hoe geweldig Jolien het op kamers wonen ook vond, vrijdagsmiddags stond ze te popelen om naar huis te gaan. Emma was wel eens met haar mee geweest en had haar ogen uitgekeken. Jolien was de oudste van vijf meisjes, en verder was er naast een moeder ook gewoon een vader in het gezin. Alleen dat was voor Emma al iets bijzonders. Behalve de kleine dingetjes die in ieder gezin voor leken te vallen, was de sfeer er vooral gemoedelijk geweest, en kon je merken dat er van elkaar gehouden werd. Emma had zich toen voorgenomen later zelf ook zo'n gezin te hebben.

Ze glimlachte een beetje wrang. Dat zou niet meevallen nu ze dertig was en zonder vriend.

Hoewel Emma niemand al te ver naar binnen liet kijken, had ze Jolien in de loop van de jaren toch wel eens wat dingen uit haar jeugd verteld. Niet over de pijn vanbinnen, maar gewoon kleine voorvalletjes. Dat ze geen leuke jeugd had gehad, had Jolien tus-

sen de regels door wel gelezen. Hun vriendschap was er alleen maar hechter door geworden.

Na hun studie was Jolien weer teruggegaan naar de streek waar ze vandaan kwam – hoe kon het ook anders – en was ze gaan werken in een groepspraktijk voor fysiotherapie. Zelf was Emma blijven wonen en werken in de stad waar ze hadden gestudeerd. Hun vriendschap was gelukkig gebleven.

Opeens ging Emma rechtop zitten. Waar was ze mee bezig? Ze had een fijn leven opgebouwd, en het was goed gegaan met haar sinds ze het ouderlijk huis had verlaten. Ze zou wel gek zijn om dat nu helemaal kwijt te raken, alleen omdat Jeroen hun relatie had verbroken. Ze moest zichzelf eens aanpakken. Niet meer eindeloos in bed liggen als ze vrij was, niet meer steeds terugdenken aan haar nare jeugd, maar op tijd opstaan en zorgen dat ze genoeg om handen had. Haar flat kon wel een grote schoonmaakbeurt gebruiken en misschien kon ze Jolien bellen om weer eens iets af te spreken.

Om haar goede voornemens kracht bij te zetten, zette Emma haar wekker op 7.00 uur en viel eindelijk in slaap.

Met kloppend hart stond Emma naast de telefoon en liep toen toch weer weg. Ze had zich voorgenomen vanavond om een uur of negen naar Jolien te bellen, maar intussen was het half tien en had ze nog steeds niet gebeld. Het zweet stond in haar handen. Jolien bellen betekende ook vertellen dat het uit was met Jeroen, en ze wist niet of ze die woorden wel over haar lippen zou kunnen krijgen. Ze zag daar in elk geval heel erg tegenop.

Aarzelend liep ze opnieuw naar de telefoon en besloot met een zucht dat het er toch een keer van moest komen. Met trillende vingers tikte ze het nummer in en wachtte af.

‘Met Jolien.’

‘Hoi, Jolien, met Emma.’

‘Hé Emma, gaat het niet goed?’

‘Niet echt nee, waarom denk je dat?’

‘Nou, ik weet het niet. Je klinkt zo bedrukt.’

‘Het is uit met Jeroen.’ Ze kon merken dat Jolien schrok.

‘Ach lieverd, hoe komt dat nou ineens?’ De warme bezorgdheid in Joliens stem was een weldaad na al Emma’s eenzame gepieker, en ze moest bekennen dat ze zich eigenlijk opgelucht voelde nu ze het ten slotte aan iemand had verteld.

‘Hij stond een paar weken geleden ineens, op een onverwacht moment, aan de deur en vertelde me dat hij verliefd was op iemand anders en dat hij een einde maakte aan onze relatie.’

‘Hè, wat erg voor je! Had me maar eerder gebeld.’

‘Ik kon het gewoon niet, Jolien, ik moest er eerst zelf zo aan wennen.’

Dat kon Jolien zich wel voorstellen. In de steek gelaten worden voor een ander was niet iets wat je zomaar even ging rondvertellen. ‘Red je het wel, Emma?’

‘Het gaat allemaal nogal moeizaam. Ik kan m’n gedachten niet zo goed bij m’n werk houden en ik ben eerlijk gezegd voor een paar dagen naar huis gestuurd. Ik wilde je eigenlijk vragen of je deze week misschien een dagje vrij bent en of we dan samen wat kunnen gaan doen,’ vroeg Emma bescheiden.

‘Ik ben zelfs de hele week vrij, Em. We gaan komend weekend verhuizen, weet je nog?’

Stom, daar had ze totaal niet meer aan gedacht. Jolien en haar vriend Bram hadden samen een huis gekocht en zouden inderdaad gaan verhuizen. ‘Helemaal vergeten Jolien, sorry.’

‘Weet je wat, kom morgen gewoon hierheen, neem je slaappullen mee en blijf een paar dagen, als je het tenminste niet erg vindt om mij een beetje te helpen met inpakken.’

Ze overlegden nog even verder en beëindigden ten slotte het gesprek.

Aangeslagen legde Jolien de hoorn neer. ‘Wie was dat nou aan de telefoon?’ vroeg Bram die net de kamer in kwam lopen.

‘Emma. Het is uit met Jeroen.’

‘Uit? Dat zou ik nou echt nooit gedacht hebben.’

‘Nee, zij blijktbaar ook niet,’ zuchtte Jolien. ‘Ze komt morgen voor een paar dagen hier, Bram. Ze moet er nodig even uit. Vind je het goed?’

‘Tuurlijk vind ik het goed. Jij zou het niet over je hart kunnen verkrijgen nu nee tegen haar te zeggen.’ Hij trok haar tegen zich aan. ‘Misschien vind ik je daarom wel zo lief.’

Met een licht schuldgevoel gaf Jolien zich over aan Brams sterke armen om haar heen. Dit moet Emma nu weer missen, dacht ze, iemand om je zorgen mee te delen, die je begreep of troostte. Ze voelde zich verdrietig om haar vriendin. Er gleden een paar tranen over haar wangen, tranen die Emma wel weer niet zou hebben, want Emma hilde nooit.

Jolien was niet veel veranderd, constateerde Emma met een glimlach, terwijl ze de overvolle keukenkastjes leeg probeerde te maken. Toen ze vroeger in hetzelfde huis op kamers hadden gewoond was Joliens kamer ook altijd al rommelig geweest, en hier was het niet veel beter. Gezellig rommelig, dat wel, moest Emma toegeven. Het was hier ook niet vies of stoffig, maar Jolien had gewoon overal spullen liggen. Gisteren had Emma nog een hele verhuisdoos volgestopt met knuffels uit Joliens kindertijd die echt niet weg mochten.

Ze waren intussen al een paar dagen bezig om kamer voor kamer schoon en leeg te maken. Soms brachten ze alvast wat dingen naar het nieuwe huis waar Bram nog druk aan het klussen was.

Het huis stond eigenlijk maar een paar straten verderop. Het was een stuk ruimer dan de flat die Bram en Jolien nu huurden en er lag een flinke tuin bij. Zouden ze al gauw kinderen willen?

‘Jolien,’ riep Emma richting huiskamer, ‘hoe houdt Bram het met je uit? Volgens mij vind ik hier het plastic bordje waar jij vroeger als kind nog van gegeten hebt. Moet je niet af en toe eens wat dingen weggoeien?’

‘Ach,’ zei Jolien, terwijl ze de keuken in kwam lopen, ‘zolang er nog plaats is in de kastjes... Ik ben nou eenmaal niet zo’n opruimer. Maar om op je eerste vraag terug te komen, Bram kijkt alleen naar mijn pluspunten!’

‘En die zijn?’

‘Dat laat ik aan jullie over,’ zei Jolien luchtig en grinnikend liep ze terug naar de huiskamer, waar ze zelf aan het opruimen was.

Emma begreep Bram wel. Wie was er nou niet gecharmeerd van de warme hartelijkheid en gastvrijheid van Jolien en van haar vrolijke aard. Zelf was ze in elk geval blij deze dagen te kunnen genieten van het gezelschap van haar vriendin. Het leek soms bijna even alsof ze weer op kamers woonden.

Gisteravond hadden ze zelfs samen een van hun favoriete studentenpotjes gekookt.

‘Zo, dames,’ had Bram gezegd, toen hij aan tafel kwam zitten, ‘dat ziet er heel smakelijk uit.’ Maar na de eerste paar happen hadden ze aan zijn gezicht gezien dat hij zich toch iets te optimistisch had uitgedrukt. Ze hadden er samen om gelachen en als troost waren ze met z’n drieën de stad ingegaan om bij wijze van toetje ergens een ijsje te eten.

Er was hier gewoon niet zoveel tijd voor gepieker, en hoewel Emma eraan gewend was haar zorgen en verdriet voor zichzelf te houden, had ze toch een paar keer haar hart gelucht bij Jolien. Een stukje van de opgekropte spanning was daardoor verdwenen.

Jolien kwam de keuken weer inlopen. ‘Zullen we dadelijk even naar mijn ouders gaan?’ Emma keek verrast op van haar bezigheden. ‘Naar je ouders?’ aarzelde ze. ‘Zouden ze dat niet gek vinden? Het is al zo lang geleden dat ik ze heb gezien, en zo vaak ben ik vroeger toch niet met je mee geweest. Misschien kennen ze mij niet eens meer.’

‘Natuurlijk wel! Ze vragen nog vaak hoe het met jou is en trouwens, jij vraagt toch ook regelmatig aan mij hoe het met hen gaat. Laten we er gewoon even heen rijden. Mijn ouders zullen het gezellig vinden, en dan kunnen we meteen de gordijnen ophalen die mijn moeder voor het nieuwe huis heeft gemaakt.’

‘Weet je het zeker?’ vroeg Emma nog eens. Jolien sloeg even een arm om haar heen en gaf haar zomaar een zoen op haar wang. ‘Natuurlijk.’

Wat waren dit soort dingen toch moeilijk voor Emma, dacht Jolien. Als je thuis nooit echt welkom was geweest, hoe moest je dan het gevoel hebben dat je dat ergens anders wel was? Of neem nou dit met Jeroen. Jolien had gemerkt dat Emma de oorzaak echt helemaal bij zichzelf zocht, alsof er aan haar iets mankeerde. Dat maakte haar eenzaam vanbinnen en verdrietig. Ik moet de komende tijd maar een beetje voor haar zorgen, dacht Jolien. Haar regelmatig eens opbellen en gewoon een oogje in het zeil houden. Ze zou haar beste vriendin niet alleen laten tobben.

Het was eigenlijk maar een kwartiertje rijden naar het ouderlijk huis van Jolien. Haar moeder bleek alleen thuis te zijn en Jolien had zeker niet overdreven.

Emma werd zo hartelijk ontvangen dat ze er bijna verlegen van werd. Stilletjes genoot ze van de aandacht en de gezelligheid.

Op de terugweg in de auto, met een grote stapel gordijnen en een meegekrepen doos chocolaatjes op de achterbank, gleden Emma’s gedachten weg. Jolien bofte maar met haar familie. Dat je zomaar naar je ouders kon rijden en daar dan zo hartelijk ontvangen werd, dat was voor Emma ondenkbaar. Zij ging nog maar zelden naar huis, het was er gewoon niet prettig en haar moeder vroeg er ook nooit om.

De laatste keer dat ze er heen gereden was, was alweer een half jaar geleden. Haar moeder was toen jarig. Omdat Emma wist dat er ‘s avonds allerlei burens en kennissen zouden komen, had ze er speciaal een vrije dag voor genomen, zodat ze zelf ‘s ochtends kon gaan. ‘s Avonds zou ze zich toch alleen maar buitengesloten voelen. Het was gewoon vreemd als het huis dan vol zat met allerlei mensen die haar moeder van harte uitgenodigd had, terwijl ze zelf altijd zo afstandelijk werd ontvangen.

Het had haar wel verrast dat haar zus ook ‘s morgens was geko-

men, speciaal om haar, Emma, te ontmoeten. Suzan was de laatste jaren wat veranderd, vond ze. Misschien was dat de goede invloed van Nico, haar man. Haar zus was alweer jaren getrouwd en woonde met Nico en haar twee zoons in dezelfde wijk als haar moeder. Hoewel ze Emma vroeger links liet liggen, had ze die ochtend vriendelijk geïnformeerd naar Emma's werk. Suzan was ook het enige familielid van wie Emma sinds een paar jaar wel eens een verjaardagskaart kreeg. Toch was ook Suzan, net als Bart en haar moeder, nooit bij Emma op bezoek geweest.

Toen Emma tegen de middag naar huis wilde gaan, had Suzan haar een zoen gegeven op elke wang. Dat had haar ontroerd, maar tegelijkertijd accentueerde dat het koele gedrag van haar moeder. Die had haar alleen maar een hand gegeven en dan nog met moeite, dacht Emma schamper.

Verder was er niet veel familie. Haar moeder had wel wat broers en zussen, maar daar hadden ze nooit zoveel contact mee gehad. Ze herinnerde zich dat haar ooms en tantes allemaal wat meer gestudeerd hadden en ook dat ze in betere wijken woonden dan de eenvoudige huurwijk waar Emma was grootgebracht.

Waarschijnlijk had haar moeder zich bij hen gewoon niet zo thuis gevoeld. Wel was er natuurlijk haar lieve oma geweest.

Van haar vaders kant kende ze alleen maar een broer. Oom Henk woonde met tante Annie en hun twee kinderen een paar straten verderop. Hij was heftruckchauffeur bij een groothandel in autobanden. Tante Annie had haar wel eens verteld dat Emma's eigen vader daar ook had gewerkt. Dat was dan meteen het enige wat ze over haar vader wist, behalve dan natuurlijk dat hij er op een gegeven moment gewoon vandoor was gegaan.

In elk geval hadden ze met oom Henk en tante Annie wel meer contact gehad, maar Emma had daar slechte herinneringen aan. Op een keer had ze bij hen moeten logeren. Haar moeder moest toen naar een feest waar kinderen niet bij uitgenodigd waren, en oma kon die avond niet oppassen. Bart en Suzan hadden dat misschien wèl gekund, maar zij wilden hun eigen leven hebben en uit kunnen gaan wanneer ze daar zin in hadden. Op een klein zusje

passen kwam hun dan ook niet uit. Haar moeder had toen besloten dat ze maar bij oom Henk en tante Annie moest logeren. Zelf was ze veel liever naar een vriendinnetje van school gegaan, maar haar moeder zou alleen maar verschrikkelijk boos geworden zijn als ze zoiets had voorgesteld.

Er was afgesproken dat ze er die vrijdagmiddag meteen na schooltijd naartoe zou gaan. Tante Annie was wel lief voor haar geweest. Ze had Emma wat lekkers gegeven en zelfs een spelletje met haar gedaan. Maar toen oom Henk thuis was gekomen, was ze een beetje geschrokken. Ze kende hem natuurlijk wel, maar nu haar moeder er niet bij was... Ze vond hem zo ruw en onbeschaamd. Zijn hemd hing uit zijn broek en aan tafel liet hij aldoor boeren. Nou deed haar broer Bart dat thuis ook wel, maar van een vader had ze dat gewoon niet verwacht. Hij had haar tijdens het eten ook steeds met van die half dichtgeknepen ogen aan zitten kijken.

Na de maaltijd waren haar wat oudere neef en nicht weer naar hun vrienden vertrokken, en tante Annie liep even naar de burens om iets terug te brengen wat ze van hen geleend had. Helemaal alleen met oom Henk was ze achtergebleven. Stil, zonder iets te durven zeggen, was ze aan de tafel blijven zitten, tegenover haar oom die zich intussen achter zijn krant verscholen had. Ze was bang geweest voor die grote man die steeds zijn krant even liet zakken en haar dan loerend bekeek. Ze herinnerde zich nog haar grote opluchting toen tante Annie weer thuishkwam.

Jolien keek eens opzij naar haar vriendin en legde even zacht haar hand op Emma's arm. 'Wat ben je stil, Emma, zit je te dromen?' Emma schrok bijna, zover was ze met haar gedachten weggeeweest. 'Ach, gewoon wat herinneringen,' zuchtte ze en probeerde te glimlachen. Ze was weer een beetje misselijk, merkte ze nu. Ineens overviel haar een gedachte. Ze zou toch niet... net als vroeger... Nee, daar wilde ze nu niet aan denken. Dit was een fijne week en dat moest zo blijven. Vanavond reed ze weer terug naar haar eigen flat. Nu wilde ze nog even genieten van het prettige gezelschap van Bram en Jolien.